

Een raadselachtig verhaal uit

TRIPURA RAHASYA¹

Tripura is de almachtige godin (*devi*), de goddelijke moeder, die door haar vereerders met verschillende namen wordt aangeduid: Durga, Uma, Parvati, Lakshmi, Kali, Saraswati, Lalita, Kumari ...

Letterlijk vertaald betekent Tripura 'de drie plaatsen'. Hier worden de drie bewustzijnstoestanden mee bedoeld: *jagrat* (de waaktoestand), *svapna* (de droomtoestand) en *sushupti* (de toestand van de diepe droomloze slaap). Tripura is het ongerepte bewustzijn waar deze drie toestanden in gebaseerd zijn.

Met Rahasya (geheimhouden) worden Sanskriet teksten aangeduid die vroeger alleen in de afzondering van ashrams en hermitages en niet binnen de gewone samenleving mochten worden geciteerd.

Het gehele werk omvat 12.000 verzen (*sloka's*) en bestaat uit drie delen:

1. eerbetoon aan de godin
2. over de hoogste Wijsheid
3. over het juiste handelen

Tripura Rahasya is een belangrijk werk binnen de mystiek-filosofische geschriften uit de Indiase middeleeuwen. Ramana Maharshi noemde het een van de belangrijkste werken in de Advaita-literatuur. Hij verduidelijkte zijn leer met verhalen die opgenomen zijn in het tweede deel: 'Over de Hoogste Wijsheid'. Op zijn initiatief werd dit deel in het jaar 1937 door een van zijn leerlingen in Tiruvannamalai uit het Sanskriet in het Engels vertaald. (Aan deze vertaler, Swami Ramanananda Saraswathi, hebben we ook te danken dat de gesprekken met Maharshi zijn vastgelegd.)

De inhoud van het boek wordt gevormd door een leergesprek van Dattatreya, een incarnatie van Vishnu, met zijn leerling Parasurama. Prinses Hemalekha en haar gemaal prins Hemachuda zijn de hoofdrolspelers in dit leergesprek. Prinses Hemalekha is een gerealiseerde vrouw en door haar wijze lessen helpt ze prins Hemachuda eveneens het pad naar zelfverwerkelijking te volgen. Hierbij vertelt zij haar eigen levensverhaal in de vorm van een gelijkenis.

---

¹ Ontleend aan “De Wijsheid van een Godin”, Altamira, 1998.

Het levensverhaal van Prinses Hemalekha

Hoe hevig ze er ook naar verlangde haar echtgenoot in te wijden in de wijsheid, ze vond het toch verstandiger het niet overhaast te doen.

Weloverwogen vertelde ze het volgende (figuur 1, pagina 12):

‘Luister eens naar een stuk levensgeschiedenis van mij! Toen ik nog jong was (1)², gaf mijn moeder mij een **hofdame** als gezelschap; een heel lieve, fijne vrouw, die al gauw mijn vriendin werd (2). Ze had echter een nogal problematische begeleidster, die Onwetendheid heette (3). Deze dame was er heel handig in om altijd iets nieuws en wonderlijks tot stand te brengen. Ook ik kwam met haar in aanraking, zonder dat mijn moeder ervan wist.

Mijn vriendin voelde zich prettig in haar gezelschap en ik was gedwongen mij aan haar aan te passen, omdat ik haar meer liefhad dan mijn eigen leven. Geen ogenblik kon ik zonder haar zijn, zozeer was ik in de ban van haar reinheid. Ten slotte voelde ik me een deel van haar. Maar mijn hofdame bleef gehecht aan haar begeleidster, die zich weldra ontpopte als een slechte vrouw. Ze had er echt een handje van om uit het niets steeds weer nieuwe, fascinerende dingen te toveren.

In het geheim bracht deze vrouw mijn lieve vriendin in contact met haar zoon, die Illusie heette (4). Hij was een onbeschaafde lomperik; aan zijn bloeddorlopen ogen kon je zien dat hij een drinker was. Desondanks raakte mijn vriendin helemaal onder zijn invloed. In mijn aanwezigheid amuseerde ze zich met hem en ze kon er niet meer buiten (5). Uit hun verbintenis kwam een zoon voort, die dezelfde aard had als zijn vader (6).

Het was een heel onrustige jongen die de domheid van zijn vader en de slechtheid en ook de creativiteit van zijn grootmoeder had geërfd. Hij werd de kleine 'Onbestendig' genoemd. Door zijn vader, Illusie, en zijn grootmoeder, Onwetendheid, werd hij onderwezen. Al spoedig was hij net zo handig als zij en had hij geleerd om zelfs grote hindernissen met gemak in een oogwenk te overwinnen.

De slechte omgang had een nadelige invloed op mijn vriendin. Steeds meer gedroeg ze zich als een dwaas; maar ze was ook vaak terneergedrukt en depressief. Haar vriendschap met Onwetendheid en Illusie, alsmede de liefde voor haar zoon, namen haar zo in beslag, dat ze minder aandacht voor mij had. Toch kon ik de band met haar niet verbreken. Omdat ik weinig zelfverzekerd ben, bleef ik afhankelijk van mijn vriendin. Illusie, haar minnaar, dacht dat ik wel net zo zou zijn als zij en hij probeerde mij te

---

² Getallen tussen haakjes geven de stappen in Powerpoint presentatie aan.

verleiden. Maar dat lukte hem niet, omdat mijn diepste wezen volkomen zuiver is. Desondanks gingen er geruchten dat ik toch bezweken zou zijn voor zijn avances. Mijn vriendin was altijd met haar geliefde samen. Hun zoon, de kleine Onbestendig, werd aan mij toevertrouwd.

Zo groeide Onbestendig onder mijn hoede op. En toen hij oud genoeg was, gaf zijn moeder toestemming om te trouwen. Ongedurig, zo heette zijn echtgenote (7), was een rusteloos wezen; ze kon in allerlei gedaantes verschijnen, waar haar man verrukt over was. Ze had hem helemaal in haar macht door het vermogen zich te kunnen veranderen en door haar buitengewone handigheid en slimmigheid. Ook al kon Onbestendig honderden kilometers afleggen in een handomdraai en bliksemsnel van de ene plaats naar de andere gaan, hij vond geen rust. Ongedurig was altijd bereid zijn wensen te vervullen. Waar hij ook naartoe wilde en wat hij ook begeerde, zij veranderde zich dienovereenkomstig en schiep nieuwe levensomstandigheden. Zo hielp ze hem altijd en won zijn innige genegenheid. Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren (8). Zij hingen erg aan hun ouders en ieder had een speciale eigenschap. Ook zij werden aan mijn hoede toevertrouwd.

Omdat ik mijn vriendin liefhad, deed ik erg mijn best voor deze kinderen en ze ontwikkelden zich voortreffelijk. Later bouwde ieder van hen een prachtig paleis. Om de beurt nodigden ze hun vader uit en hielden hem aangenaam bezig.

De oudste liet hem in zijn paleis liefelijke muziek beluisteren, maar ook het zoemen van bijen en het tsjilpen van vogels, alsmede gedeelten uit de *Veda's* en andere heilige geschriften. De vader verheugde zich en de zoon bood hem nog meer: het rollen van de donder, het brullen van de leeuw, het woeden van de storm op zee, de kreten van barendende vrouwen, het geruzie, het gekreun en gejammer van mensen.

Daarna nodigde de tweede zoon hem op zijn landgoed uit. Er stonden zachte zetels voor hem klaar, er waren donzen bedden en mooie kleren, maar ook allerlei voorwerpen van hardere materie, die heet, warm of koud aanvoelden. De vader verheugde zich over al die aangename dingen en van de onaangename dingen had hij een afkeer.

Bij de derde zoon kon hij naar talloze afwisselende activiteiten kijken, soms betoverend, soms lelijk van aard. Hij zag beelden in vele kleuren: rode, witte, bruine, blauwe, gele, rozerode, asgrouwe, geelbruine, roodbruine, zwarte en bonte. Ze waren groot en klein, kort en lang, breed en rond, gebogen en gegolfd. Sommige hadden een aangenaam en

aantrekkelijk effect, andere waren lelijk of afschuwelijk.

Bij de vierde zoon bood men de vader verschillende vruchten aan. Er werden hem bovendien spijsen voorgezet met uiteenlopende smaken: rauwe en gekookte, zoete en zure, gekruide en ongekruid, sappige en droge. Sommige moesten gekauwd, andere opgeslurpt, weer andere opgelikt worden. Daarna werden er verschillende dranken ingeschonken, waaronder enkele uitgelezen soorten. Hij proefde van alles wat hem werd voorgezet.

De laatste zoon bood zijn vader bloesems, bloemen, grassen en kruiden aan, maar ook vloeistoffen en andere mengsels, die geuren en reuken verspreidden: zachte en intensieve, liefelijke en rottende, zoete en pittige, milde en stekende, aromatische en flauwe, stimulerende en verdovende.

Voortaan amuseerde de vader zich in het ene of het andere paleis, terwijl hij van sommige dingen genoot en andere weerzinwekkend vond. De zonen waren zozeer op hun vader gesteld, dat ze in zijn afwezigheid niets aanraakten.

Mijnheer Onbestendig amuseerde zich niet alleen in de paleizen van zijn zonen, hij stal ook dingen en deelde die thuis met zijn vrouw, zonder dat zijn zoons het merkten.

Na verloop van tijd werd een zekere mevrouw Onverzadigbaar verliefd op Onbestendig. Hij beantwoordde haar liefde en ze trouwden met elkaar (9). Maar de verbintenis met zijn eerste vrouw bleef ook bestaan. Onbestendig sleepte voor zijn nieuwe vrouw grote hoeveelheden voedsel aan. Ze verslond alles in een oogwenk, zonder ooit verzadigd te worden. Onophoudelijk was hij in de weer om hiervoor te zorgen, maar hij kon zelfs met de hulp van zijn vijf zonen haar honger niet stillen.

Het duurde niet lang of Onverzadigbaar bracht twee zonen ter wereld, Roodgloed en Hebzucht, die ze met liefde omhulde (10).

Elke keer als Onbestendig intiem met zijn vrouw samen was, werd hij door vlammen van woede uit Roodgloeds mond getroffen. De pijn die hij dan te verduren had, kon zo hevig zijn dat hij het bewustzijn verloor. Wendde hij zich echter liefdevol tot zijn jongste zoon Hebzucht, dan haatte iedereen hem. Onbestendig leed hevig.

Mijn vriendin, die van nature goed is, was heel verdrietig over de ellende van haar zoon. Maar ze leed nog meer onder de hatelijkheid van mensen die haar goede verstandhouding met de kleinkinderen, Roodgloed en

Hebzucht, niet duldden. Ik leed in stilte met haar mee en raakte keer op keer aan de rand van een ineenstorting. Zo verstreken enkele jaren. Onbestendig kwam steeds meer onder de invloed van Onverzadigbaar, tot hij ieder initiatief verloor en volledig van haar afhankelijk was.

Hij verkeerde in een vertwijfelde positie. Ten slotte zocht hij toevlucht in de stad met de tien poorten (11). Daar woonde hij met [zijn vrouwen] Onverzadigbaar [en Ongedurig], zijn zonen en zijn moeder. Dag en nacht was Onbestendig op zoek naar vreugde en plezier, maar hij ontmoette slechts verdriet en ellende. Bovendien ging hij gebukt onder de woede-uitbarstingen van Roodgloed en de verachting van Hebzucht. Ook het bezoek aan de paleizen van zijn andere vijf zonen maakte hem niet gelukkig, het bracht slechts verwarring in hem teweeg.

Het lijden van haar zoon was de aanleiding dat mijn vriendin instortte, maar ze bleef wel in de stad wonen.

Onverzadigbaar en haar twee zonen kregen levensmiddelen van Onwetendheid, de grootmoeder van haar man en van Illusie, haar schoonvader. Ze kon het goed vinden met de eerste vrouw van haar echtgenoot, Ongedurig. Ook met alle anderen kon ze goed overweg, wat haar in staat stelde haar man volkomen te beheersen.

Omdat ik mijn vriendin liefhad, woonde ik ook in de stad. Zonder mij als hun beschermvrouwe hadden de anderen daar niet kunnen wonen. Vaak moest ik mij allerlei onaangenaamheden laten welgevallen: Onwetendheid onderdrukte mij, Illusie stak de draak met me, door Ongedurig werd ik rusteloos, door met Roodgloed samen te zijn, ontbrandde woede in mij en ook het contact met Hebzucht had zijn invloed. Ik moest trouwens alle stemmingen samen met mijn vriendin verdragen, want zonder mij zou ze geen minuut langer kunnen leven. Omdat ik in zo'n slecht gezelschap verkeerde, dacht men over het algemeen dat ik een lichtekooi was; alleen intelligente mensen wisten dat ik mijn reinheid behield.

Dat is niet verwonderlijk wanneer men zich mijn Moeder herinnert. Zij is altijd volkomen rein; Zij is opener dan de ruimte; Zij is subtieler dan het meest subtiele; Zij is alwetend; Zij is de oorzaak van alles, ofschoon Ze in rust blijft; Zij draagt alles, ofschoon Ze zelf nergens op steunt; alles is van Haar afhankelijk, maar Zij blijft onafhankelijk; Zij geeft alles vorm, maar is zelf vormloos; alles behoort Haar, maar Ze blijft smetteloos; Zij verlicht alles en blijft zelf onzichtbaar; Zij is gelukzaligheid; Zij heeft vader noch moeder, maar wel ontelbaar veel dochters.

Een van deze dochters ben ik. Talrijk als de golven van de oceaan zijn mijn zusters. En het vergaat hen allen als mij: ze zijn verwickeld in de aangelegenheden van hun metgezellen en moeten daarvan de gevolgen dragen. Maar hoewel ik het leven van mijn vrienden deel, ben ik in diepste wezen toch gelijk aan mijn Moeder. En dit met behulp van het machtigste wondermiddel, dat mijn meest kostbare bezit is.

Na deze afdwaling nu terug naar mijn verhaal.

Wanneer de zoon van mijn vriendin ging slapen, rustte hij in de schoot van zijn moeder; ook alle anderen sliepen dan, want niemand kon zonder hem wakker blijven.

Onderwijl werd de stad bewaakt door Hr Nimmermoe, een dikke vriend van Onbestendig (12). Hij vervulde zijn taak als wachter door onophoudelijk door de beide bovenste ingangen in en uit te gaan.

Intussen hield de begeleidster van mijn vriendin, Onwetendheid, de slapende familie in het oog. Altijd wanneer de anderen sliepen, ging ik naar mijn Moeder en beleefde in Haar liefdevolle omarming de gelukzaligheid. Ontwaakten de slapers, dan was ik gedwongen zonder dralen in de stad terug te keren.

Nimmermoe beschikte over grote macht. Weliswaar was hij alleen, maar hij kon zich vermenigvuldigen. Onafgebroken deed hij zijn werk in de stad en tussen haar bewoners; hij beschermde hen en gaf hen houvast. Zonder hem zouden ze hun samenhang hebben verloren, gelijk kralen van een ketting uiteenvallen als de draad eruit getrokken wordt. Hij vormde de verbindende schakel tussen de bewoners van de stad en mij. In mijn opdracht oefende hij zijn taak uit. Steeds als de stad verloren ging, bracht hij de bewoners naar een andere stad, waar hij opnieuw zijn opdracht vervulde.

Zo heerste Onbestendig over alle steden, terwijl hij zelf altijd onder de heerschappij van Nimmermoe stond. Hoewel hij die machtige vriend aan zijn zijde wist, hoewel zijn moeder toch zo'n rechtschapen vrouw was en hij door mij was opgevoed, was hij altijd ongelukkig. Dat werd vooral veroorzaakt door de rampzalige relatie met zijn beide vrouwen en zijn zonen. Zijn vrouw Ongedurig leidde hem in verzoeking, wat hem verdrietig stemde; Mevrouw Onverzadigbaar liet hem de hele dag voedsel aanslepen; de vlammen uit Roodgloeds mond troffen hem - dat maakte hem woedend; als hij zich tot Hebzucht wendde, werd hij openlijk veracht en uitgescholden, zodat hij niet meer wilde leven.

Ook al hadden ze hem een slechte naam en inspanning bezorgd, hij bleef zijn beide vrouwen en kinderen liefhebben. Hij woonde met hen op allerlei plaatsen, soms op goede plaatsen, maar ook in oerwouden waar wilde dieren huizen, in gloedhete woestijnen en ijsskoude steppen.

Het verdriet over de ellende van haar zoon knaagde zo erg aan de krachten van mijn vriendin, dat ze bijna op de rand van het graf was.

Niettegenstaande dat ik verstandig ben en van nature rein, kende ik ook tijden van neerslachtigheid, omdat ik verwickeld bleef in de aangelegenheden van mijn vriendin en haar familie. Wie kan op den duur in slecht gezelschap nog gelukkig zijn? Dat is hetzelfde als je dorst lessen aan een bron die je door een fata morgana in de woestijn wordt voorgetoverd.

Toen mijn vriendin geen uitweg meer zag, vroeg ze mij in het geheim om raad en die gaf ik haar maar al te graag. Ze deed wat ik haar aanraadde en zocht een goede echtgenoot (13). Ze doodde Onbestendig en zette diens zonen in de gevangenis.

Onder mijn leiding keerde ze in haar nieuwe reinheid terug tot mijn Moeder. Liefdevol omarmde mijn vriendin Haar en op hetzelfde moment werd ze in een oceaan van gelukzaligheid ondergedompeld, ja, ze werd zelf gelukzalig.

Dat is ook voor jou weggelegd, mijn prins. Je hoeft alleen maar te breken met je slechte levensgewoonten, die op verkeerde voorstellingen berusten. Je zult zeker mijn Moeder bereiken en eeuwig geluk ervaren.

Dit verhaal berust op mijn eigen ervaringen. Ik heb je nu verteld hoe ik zelf de toestand van gelukzaligheid heb bereikt.'

Uitleg van de gelijkenis

En nu wil ik je mijn verhaal uitleggen.

Mijn moeder is het zuivere bewustzijn; mijn vriendin is het intellect; de begeleidster van mijn vriendin, Onwetendheid, staat samen met haar zoon, Illusie, voor onwetendheid, duisternis, begoocheling.

Het is bekend dat Onwetendheid onbetrouwbaar en vals is. Ze is een meesteres in het misleiden. Ze kan je laten geloven dat een stuk touw een slang is en je laten schrikken.

De zoon van mijn vriendin, Onbestendig, is de grootste van alle

begoochelingen – de geest. Zijn echtgenote, Ongedurig, symboliseert de gedachten en voorstellingen en ook de fantasie. Haar vijf zonen zijn de vijf zintuigen: horen, zien, ruiken, proeven en voelen. Hun vader, de geest, steelt van hen het zingenot. Zintuiglijk waarneembare dingen laten een indruk achter in de geest; deze indrukken worden later tot neigingen. Wanneer Onbestendig het gestolene, namelijk het zingenot, met Ongedurig deelt, zetten de neigingen zich in de droom voort. Ongedurig (dromen) is de schoondochter van Onwetendheid (begoocheling). Onverzadigbaar, de tweede vrouw van Onbestendig, symboliseert de wensen, begeerten en verlangens.

Haar zonen zijn Roodgloed (hartstocht, woede, toorn) en Hebzucht (hebberigheid en gierigheid).

De stad waarin zij wonen is het lichaam. De vriend van de geest, Hr Nimmermoe, die de stad bewaakt, symboliseert de levenskracht die zich in de adem manifesteert.

De verschillende steden waar ze wonen, zijn de plaatsen waar de ziel tijdens haar lange reis telkens vertoeft.

Het machtige wondermiddel is het vermogen tot onderscheiding en bewustwording dat leidt tot de realisatie van het Zelf.

Het binnenkomen in het vertrek van mijn moeder betekent de uiteindelijke bevrijding.

Dit is in het kort het verhaal van mijn leven. Jouw leven verloopt op dezelfde wijze. Besef dat wel!

Toelichting van de gelijkenis

(Figuur 2, pagina 12).

Na mijn geboorte schenkt mijn moeder - de zuivere intelligentie – mij **(1)**, de individuele ziel, het intellect als vriendin **(2)**; de oorsprong van het intellect is niet te doorgronden; het geeft aan het individu het vermogen tot het voelen van vreugde en leed. Als het individu sterft, verdwijnt het intellect en bij de wedergeboorte verschijnt het weer. Het ware wezen van mijn vriendin is zuiver licht dat niet vertroebeld kan worden. Maar ze is niet alleen met mij verbonden, doch houdt zich ook bezig met een andere metgezellin, **(3)** Onwetendheid, die haar ingeeft zich van mij af te keren en zich op uiterlijke dingen te richten. Mijn moeder bemerkt deze subtiele indringster niet, omdat het intellect, misleid door Onwetendheid, de

zuivere intelligentie verlaten heeft en verstrikt is geraakt in de onwerkelijke verschijnselen. Daardoor gaat het onderscheidingsvermogen verloren en het individu (*ego*) identificeert zich met intellectuele activiteiten. Onder invloed van Onwetendheid (*avidya*) stort mijn vriendin zich in allerlei pleziertjes, die haar wezensvreemd zijn. Ze raakt daardoor onder invloed van Illusie, de zoon van Onwetendheid (4); ze komt vaak in het geheim met hem samen (5). Maar ze kan zich nooit van mij losmaken. (Het intellect kan alleen werkzaam zijn met behulp van het individuele bewustzijn.) Mijn vriendin krijgt een zoon die in alle opzichten op zijn vader lijkt (6). We kennen hem als de geest of de mentale activiteit en onbestendigheid is zijn karaktereigenschap. Hij bezit ongewone capaciteiten, doch die zijn uitsluitend afkomstig van kwaliteiten die hij van zijn vader en grootmoeder heeft geërfd, dus van Onwetendheid en Illusie.

Zo raakt mijn vriendin, het intellect, steeds meer op dwaalwegen. Langzamerhand verliest ze haar belangstelling voor mij, alhoewel ik haar zonder ophouden liefheb. (Hier zien we dus nogmaals dat elke vorm van intellectuele waarneming alleen mogelijk is op basis van bewustzijn.) Omdat de illusie denkt dat ik vanwege mijn samenzijn met het intellect verzwakt ben, probeert hij mij telkens weer te overheersen; maar ik blijf zuiver. Nochtans worden de illusionaire beelden die toebehoren aan het intellect aan mij toegeschreven. Omdat het intellect mij eigenlijk negeert en zich vereenzelvigd met de illusie, verbindt de geest zich steeds meer met mij. Onder mijn leiding groeit de geest en ontwikkelt zijn krachten. Met permissie van zijn grootmoeder, Onwetendheid, trouwt hij met Ongedurig (7). Met haar is hij heel tevreden, omdat ze al zijn wensen vervult. Samen hebben ze vijf kinderen: de zintuigen (8). Ze zijn werkzaam met behulp van de zintuiglijke organen. Hun vader, de geest, kan via hen van alle vreugden genieten. En van alles wat hij op deze wijze ervaart, geniet hij samen met zijn vrouw nog een keer in zijn dromen, zonder dat de zintuigen hier iets van weten.

De geest neemt daarna een tweede vrouw tot echtgenote (9) en hij wordt steeds meer beheerst door de verlangens van deze vrouw. Dit wordt zo erg, dat hij noch zijn verwanten haar verlangens kunnen bevredigen.

Door de verstrengeling van geest en verlangens ontstaan hartstocht en hebzucht, de twee zonen van zijn tweede vrouw (10). Zij heeft haar kinderen heel lief, waardoor de geest heel wat te verduren krijgt. Zijn nood weerspiegelt zich in het intellect. Ik zelf, het individuele bewustzijn, blijf volledig verborgen achter de duistere, actieve krachten die het intellect beheersen.

Sinds onheuglijke tijden wordt de geest door begeerte geketend en verliest ieder initiatief. Uiteindelijk wordt hij dankzij de schepping meester over de stad met de tien poorten (het lichaam met de tien openingen) (11). Ook in een nieuwe incarnatie herhaalt het oude euvel zich en wel in verhevigde mate. Het intellect verliest langzamerhand zijn glans en vitaliteit, het wordt sloom en afgestompt. Het is niet in staat de geest te verlaten, noch werkzaam te zijn als ik afwezig ben. Wij kunnen niet zonder elkaar.

Zonder mij kunnen de bewoners van de stad niet in leven blijven. Ik bescherm iedereen. Omdat ik met het intellect verbonden ben, moet ik beurtelings de onwetende, de dwaze, de toornige, de onbestendige, de onwaardige of de wankelmoedige spelen. Mensen die niets van mij weten, vereenzelvigen mij met het intellect. Maar de wijzen weten dat ik altijd puur blijf. Mijn oorsprong getuigt hiervan. Mijn moeder is buitengewoon deugdzaam en rein; Zij is weidser dan de ruimte en ijler dan het ijlste; Zij woont in alles wat bestaat; Zij is alwetend en toch is haar kennis beperkt; Zij is transcendent en tegelijkertijd is Zij het individuele zelf; Zij is almachtig, maar ook zwak en gebrekkig; Zij is het fundament van al het bestaande, maar heeft zelf geen steun nodig; Zij is vormloos, maar kan in elke gedaante verschijnen; Zij is alles en heeft zelf niets; Zij is het bewuste principe dat aan alles ten grondslag ligt, maar kan zelf niet worden waargenomen; Zij is niet geschapen en bestaat geheel uit zichzelf. Haar dochters - ik ben er een van - zijn talrijk als de zandkorrels op het strand. Evenals ik zijn mijn zusters verstrikt geraakt in de aangelegenheden van hun vriendinnen. Ondanks deze verwickelingen en mijn gevangenschap binnen het web dat het intellect over mij heeft uitgespreid, lijk ik in ieder opzicht op mijn moeder; ik beschik namelijk over een middel dat mij behoedt voor onreinheid. Dit heeft te maken met het leven in de stad: steeds wanneer de geest moe wordt, valt hij in de schoot van mijn moeder in slaap. Ook zijn zonen - en alle anderen - zijn dan gedwongen om te slapen.

Tijdens de slaap wordt de stad door een goede vriend, de adem (levenskracht), bewaakt (12). Het intellect is dan, samen met de hele familie, in onwetendheid gehuld. Op dat moment ben ik vrij van alle banden en ga ik naar mijn moeder om bij haar te rusten in gelukzaligheid. Maar zodra de bewoners van de stad wakker worden, moet ik mijn moeder verlaten.

De adem, de vriend van de geest, doordringt de hele stad en beschermt haar bewoners in ieder opzicht. Als hij er niet was, zouden de bewoners in alle windstreken verstrooid worden. De adem is de brug tussen hen en mij. De kracht waarover hij mag beschikken, ontvangt hij van mij. Als de stad

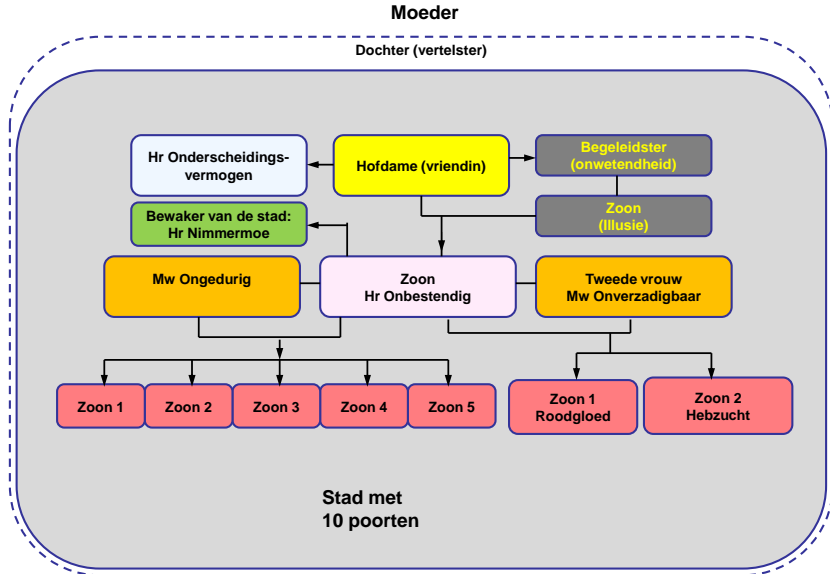
te gronde gaat, brengt hij haar bewoners naar een andere stad. Zo komt het dat de geest met behulp van zijn vriend in de loop van de tijd over heel veel steden zijn heerschappij heeft uitgeoefend.

Alhoewel de geest bevriend is met de adem en zijn oorsprong in het zuivere intellect ligt en hij door mij werd opgevoed, is hij voortdurend aan lijden onderworpen. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat hij getrouwd is met twee onverbeterlijke en onverzadigbare vrouwen, dat hij altijd in contact staat met zijn twee boosaardige zonen Hebzucht en Roodgloed en dat hij zich niet aan de invloed van zijn andere vijf kinderen, de zintuigen, kan onttrekken. Het is hun schuld dat hij geen rust vindt en op verschillende plaatsen moet leven: in oerwouden, in de wildernis, in moerasgebieden, in duistere holen of op plaatsen waar het extreem heet of koud is. Vanwege zijn ellende krijgt ook mijn vriendin, het intellect, heel wat te verduren; en ook ikzelf raak betrokken bij deze pijnlijke gebeurtenissen. Wie kan zich volledig aan slecht gezelschap onttrekken?

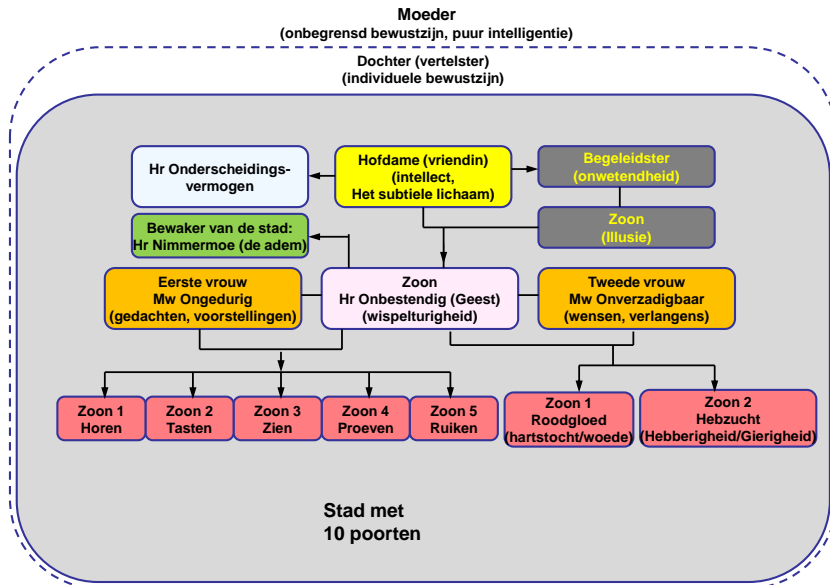
Maar wanneer het intellect spontaan vrij is van gedachten, richt het zich tot mij en vraagt in het geheim om hulp. Ik raad mijn vriendin aan om bedachtzaam en kalm te blijven. Volgt ze die raad op, dan zal ze in haar voordeel veranderen. Ze kan dan een ander, goed huwelijk sluiten (13). Ze trouwt met Onderscheidingsvermogen en daardoor verandert haar hele leven. Haar kracht en moed groeien, ze onderwerpt de geest en doodt hebzucht en hartstocht (Roodgloed). De vijf andere zonen - de zintuigen - worden achter slot en grendel gezet.

Het duurt niet lang of mijn vriendin kan mij weer trouw zijn. Uiteindelijk wordt ze één met mij (*nirvikalpa samadhi*). Daardoor verenigt zij zich ook met mijn moeder en bereikt ze eeuwige vrede en gelukzaligheid.

Uit deze gelijkenis leren we dat onwetendheid en bevrijding alleen betrekking hebben op het intellect en niet op het individuele bewustzijn, het Zelf.'

Figuur 1

Figuur 2